

Watch your Danube

Шта је друго заједничко истраживање реке Дунав?

Друго заједничко истраживање реке Дунав (The Joint Danube Survey 2 - JDS2), је највећа речна истраживачка експедиција у 2007. години у свету. Најважнији циљ је да се прикупе упоредиве и поуздане информације о квалитету воде и загађењу целокупног тока Дунава и његових притока: Драве, Тисе, Саве, Велике Мораве, Аргес-а, Олт-а и Прут-а. Реализацију JDS2 координира Секретаријат Међународне комисије за заштиту реке Дунав (ICPDR) у сарадњи са подунавским земљама.

Три брода ће препловити 2.375 км реке Дунав, проћи кроз 11 земаља, почевши 14. августа 2007. из Регенсбурга, Немачка, а завршивши у делти Дунава у Румунији крајем септембра 2007. године.

Зашто је JDS2 тако важан?

Загађење воде је главни проблем у сливу Дунава. Владе подунавских земаља треба да донесу чврсте одлуке о томе које ће се мере примењивати како би се смањило загађење реке Дунав и побољшало стање животне средине. То ће им помоћи да испуне обавезе из Конвенције о заштити реке Дунав, коју су потписале 1994. године, као и обавезе из Оквирне директиве о водама Европске уније (ЕУ) – вероватно најснажније регулативе о водама у свету. Хранљиве материје, органски и опасни отпад – све су то чиниоци који би могли бити разлог да се та регулатива ЕУ не испуни.

Како би имале чврсту подлогу за доношење одлука, подунавске земље треба да имају високо квалитетне и упоредиве податке. JDS2 ће након завршене експедиције направити анализу и поређење резултата с оним из првог заједничког истраживања (JDS1) из 2001. године. JDS2 је проширен у односу на JDS1 додатним параметрима и локацијама узорковања, а и кључне притоке Дунава ће бити по први пут испитане. Сакупљене информације ће осигурати Међународној комисији за заштиту реке Дунав и свим подунавским земљама формирање/комплетирање једне од најнапреднијих база података о реци у свету – на пример која ће садржавати податке о хиљадама биљних и животиских врста које зависе од реке.

JDS2 партнери и сарадња

Експедиција ће омогућити значајну међународну сарадњу свих подунавских земаља, од Немачке до Украјине, укључујући ЕУ чланице и земље које то нису. Међународни тим који ће препловити цели Дунав састојаће се од 18 експерата из Немачке, Аустрије, Чешке, Словачке, Мађарске, Србије, Румуније и Данске. Тим ће имати на располагању три брода, који су донација различитих земаља и институција: Аргус (Србија) ће послужити као главно истраживачко пловило, ледоломац "Szechenyi" (Мађарска) ће послужити за смештај тима и превоз терета и залиха, док ће брод "Piscius" (Joint Research Centre – Европске уније) истражити и проценити врсте риба. Тимови националних експерата такође ће помоћи у узорковању и испитивању директно на терену, на деоници реке у границама њихових земаља.

Током саме пловидбе извршиће се различита научна истраживања, од анализа узорака воде у

Watch your Danube

лабораторији на броду Аргус до лова рибе електро-опремом дуж Дунава. Остали узорци ће бити послати на испитивање у лабораторије широм Европе – сви центри су референтни за одређене параметре квалитета воде. Значајну подршку су пружиле компаније из приватног сектора, које послују на сливу реке Дунав, укључујући "Alcoa Foundation", "Dexia Kommunalkredit Bank" и "Coca-Cola Hellenic Bottling Company". Коначно, локалне власти и медији у близини Дунава помоћи ће у подизању свести и бриге о загађењу Дунава и потреби да свако допринесе чистоћи Дунава и здравој животној средини.

JDS2 план пута, места стајања и испитивања

На реци Дунав налазиће се 95 локација за узорковање у 11 земаља. Испитаће се и следеће притоке: Морава, Драва, Тиса, Сава, Велика Морава, Аргес, Олт, Искар, Русенски Лом, Јантра и Прут. Узорковање на JDS2 локацијама укључиваће различите врсте узорковања: воду, седименте, биолошке параметре, суспендоване наносе, шкољке и рибе, и то с различитих места узорковања (тј. левог, средњег и десног) на мерним профилима.

Током експедиције, у девет градова одржаће се конференције за новинаре и то: за почетак експедиције 14. августа у Регензбургу (Немачка), затим 20. августа у Бечу (Аустрија), 22. августа у Братислави (Словачка), 28. августа у Будимпешти (Мађарска), 2. септембра у Осјеку (Хрватска), 6. септембра у Београду (Србија), 12. септембра у Турну Северину (Румунија), 19. септембра у Русама (Бугарска) и 27. септембра у Тулчеи (Румунија).

Историјат мониторинга реке Дунав

Дунав има богат историјат мониторинга квалитета воде. Почело је 1985. године Букурештанском декларацијом, резултат чега су бројне контролне станице за целокупан слив. 1992. године је лансиран развој Прекограничне мреже мониторинга реке Дунав (Trans-National Monitoring Network - TNMN). Данас та мрежа обухвата 75 контролних станица, а координирана је од стране Међународне комисије за заштиту реке Дунав. Током последњих 25 година више експедиција је препловило Дунав, укључујући "Equipe Cousteau" 1993, "Burgund Survey" 1998 и "Aquaterra Danube Survey" 2004 – они су се само фокусирали на одређене деонице Дунава или ограничене параметре. 2001. године JDS1 је била прва експедиција за испитивање реке Дунав дуж целог тока за добијање упоредивих, квалитетних резултата.

Који су били резултати JDS 1?

JDS1 је 2001. године имао позитивне и негативне резултате. У позитивне резултате спадају високи нивои биоразноврсности и ретке врсте. У негативне резултате спадају резултати због којих је порасла забринутост због органског и микробиолошког загађења, тешких метала, уља/нафте из бродова, пестицида и хемијских материја. Истовремено је подигнута свест о Дунаву и потреби за мерама смањења загађења. Уз пратњу новинара и ТВ екипа, обично је то била вест на насловним странама великих новина, вестима на радио и ТВ станицама. На многим локацијама, где су бродови пристајали, одржане су јавне приредбе, укључујући и поруке о недавним националним и локалним поступцима који су допринели смањењу загађења.

JDS2 Стајалишта:

Регензбург, 14 Август
Беч, 20 Август
Братислава, 22 Август
Будимпешта, 28 Август
Осијек, 2 Септембар
Београд, 6 Септембар
Туму Северин, 12 Септембар
Русе, 19 Септембар
Вилково, 25 Септембар
Тулцеа, 27 Септембар

Watch your Danube

icpdr iksd

International
Commission
for the Protection
of the Danube River
Internationale
Kommission
zum Schutz
der Donau

Укључите се! На страници www.icpdr.org/JDS можете се боље упознати са JDS2 и неким његовим резултатима, причама и фотографијама, у Републичкој дирекцији за воде Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (Булевар уметности 2а, Нови Београд, 011/ 201-33-57) можете добити све додатне информације, или једноставно дођите на реку и погледајте је својим очима!

Контакт: marija.kostic@minpolj.sr.gov.yu, Тел: +381 11 201 33 57
icpdr@unvienna.org, Тел: +43 1 26060-5738